

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inosemstvo 25-—

osebno

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

# JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova  
ul. št. 64. Telef. št. 96.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 1.  
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova a.

Račun pri pošti, čekov.  
zavodu št. 11.842.

## „Veliki inkvizitor“

Ljubzenski roman iz najšramotnej-  
še dobe človeške zgodovine.

Prične izhajati v „Jutru“ v torek,  
10. t. m.

Naročniki in čitatelji, opozorite na to  
svoje znanje, da se lahko še pravo-  
časno naročite na „Jutro“.

Ljubljana, 5. julija.

Iz Beograda prihaja vest, da stojimo  
pred definitivnim prekinjenjem poga-  
janja za izvršitev rapalske pogodbe. O  
Veliki noči je nastal v Opatiji zastoj.  
Pod pritiskom naše ogorčene javnosti  
se je vlada odločno uprla italijanskim  
propozicijam o kondominiju nad Reko  
in Barošem, ki bi bil izročil naše  
pristanišče italijanski oblasti. Tako so  
odšli člani paritetne komisije domov.  
Nikdo ni verjel, da se po praznikih  
zopet sestanejo.

Italijani so mislili, da bodo Jugoslo-  
vani postali mehkejši, ako se pogaja-  
nja nadaljujejo direktno med obojema  
vladama. Poskusi se niso obnesli.  
Končno je odšla jugoslovanska komi-  
sija v Rim, da se tam pod vplivom la-  
ške javnosti, laških pretenj in obljub  
vda italijanskim zahtevam. Več ted-  
nov je od takrat minilo — pa niti ena  
oficijska seja paritetne komisije se ni  
vršila.

Sedaj so fašisti izgubili potrpljenje.  
Mussolini je v ministrskem svetu v ne-  
strpnem tonu poudaril potrebo skoraj-  
šnje likvidacije reškega vprašanja.  
Vzporedno z njegovimi izjavami je od-  
šla v Beograd diplomatska urgencia.  
Italijanska vlada vztraja pri svojem  
načrtu, da mora Reka, ki je de facto  
danes v laški oblasti, priti gospodarsko  
in finančno tudi formalno pod  
kontrollo, to je v roke Italije. In z njo  
tudi oni del pristanišča, ki je po sve-  
čano razglašeni pogodbi jugoslo-  
venska last.

Zunanja politika Italije je že vsa de-  
setletja sem klasičen primer diploma-  
tske eksploatacije tujih težkoč in žr-  
tev. Splošni evropski položaj je tudi  
sedaj opogumil laške državnike, da se  
poskusijo razračunati z Jugoslavijo  
povsem na svoje stroške. Anglija in  
Francija sta čez glavo zaposleni z  
nemškimi problemom ter z medsebojnimi  
diferencami, cela srednja Evropa  
se nahaja v zarotniških krčih, bolgar-  
ski prevrat je ustvaril na Balkanu  
novo ognjišče nervoznosti in nemira.  
Rim računa, da je naša država danes  
najmanj sposobna se upreti njegovim  
grožnjam. Pojavi separatizma, nastopi  
Radića in njegovih zaveznikov ga utru-  
jujejo v prepričanju, da je Jugoslavija  
tudi notranje oslabiljena. Boji se sicer  
naše sijajne vojske, toda zdi se mu  
očividno, da se je separatistom posre-  
čilo zanesti strup razstojstva tudi v  
vrste naše oborožene narodne sile.

Zato postaja predzren. In medtem  
ko oficijelno govori še o gospodars-  
kem kondominiju, že harangira laško  
javnost z aneksijskimi načrti. Senator  
Grossich je nedavno v parlamentu iz-  
javil, da je treba likvidirati svobodno  
reško državo ter staviti Reko pod su-  
vereniteto Italije. Fašistična javnost  
navdušeno ploska. Laška vlada nima  
ničesa pripomniti, ko eden izmed nje-  
nih najintimnejših proglašča program  
besedolomstva in najbrezvestnejšega  
kršenja svečanih pogodb. Komentar ni  
težak: kar je Grossich govoril, to rim-  
ska vlada misli in za tem ciljem gre  
Mussolini. Podpirajoč javno in z intri-  
gami vsako proti nam naperjeno akci-  
jo, nas skuša Italija spraviti v polo-  
žaj, v katerem bi se končno vklonili  
njenemu pritisku. Laški državniki oč-  
vidno ne morejo pozabiti, kako so v  
Rapallu diktirali svoje pogoje, in bi  
radi sedaj spopolnili, kar so takrat,  
boječ se, da preveč napeti lok ne poči,  
zamudili.

Mussolini meni, da je separatistična  
fronta, ki jo postavljajo Radić, Koro-  
šec in Spaho, njegova fronta. Ča-  
ka, da se razvije boj med Srbi, Hrvati  
in Slovenci — on pa da odnese plen.  
Mussolini se vara. Radić, Korošec,  
Spaho so prah proti skalnatotrdni so-  
lidarnosti celokupnega naroda in boju  
za obnovo svojih skromnih nacio-  
nalnih pravic v mednarodnem svetu.  
Italija se bo o tem prepričala, če bo  
res postala verolomnica.

Naša politika napram zapadnemu  
sosedu je bila vedno lojalna in korek-  
tna. Nočemo sovraštva z Italijo in želi-  
mo sporazuma. Rimski kačipot ne vo-  
di k temu cilju, ne nas, ne Italije. Na-  
pram laški politiki izigravanja naj-  
svetejših obvez postavimo svojo poli-  
tiko apela na mednarodnega razsodni-  
ka. Ne bojimo se preloma.

## Pred prelomom z Italijo?

NEPREMOSTLJIVA NASPROTJA MED NAŠIM IN ITALIJANSKIM  
STALIŠČEM.

Beograd, 5. julija. p. Kakor smo ja-  
vili, je italijanski ministrski predse-  
dnik Mussolini poslal naši vladi noto,  
v kateri prosi, naj bi se vprašanje  
Reke čimprej rešilo, da bi se s tem  
odstranile težkoče, ki se zopet po-  
javljajo. Italijanska delegacija zastop-  
a po nalogu svoje vlade isto sta-  
lišče, kakor prej, to je, da mora v  
gospodarskem in finančnem oziru  
priti Reka pod kontrollo Italije. Radi

tega Italijani vztrajajo na stališču, da  
se ustanovi konzorcij, ki bi upravljal  
tudi Baroš in Delta. Naša delegacija  
nasprotno ne odstopa od svojih za-  
htev, da se Baroš in Delta ne more-  
ta priključiti konzorciju temveč, da  
se morata izročiti v suvereno oblast  
naše države. Ker sta si ti dve stali-  
šči popolnoma nasprotni in ni ni mo-  
goče združiti, kaže vse, da se bodo  
pogajanja ponovno prekinila.

## Klerikalci zapuščajo Radića

TAJNA POGAJANJA MED RADIKALCI IN KLERIKALCI ZA SEPA-  
RATEN SPORAZUM.

Beograd, 5. julija. p. Dr. Korošec je  
odpotoval v Ljubljano. V nedeljo se ude-  
ležil zborovanja klerikalnih predstavnikov  
v Celju. Dr. Hohnjec, član Koroševega  
kluba, je izjavil uredniku beograjskih  
„Novosti“, da se dr. Korošec ne ustavi v  
Zagrebu in da se ne sestane z Radićem.  
Klerikalnemu zborovanju v Celju bodo  
prisostvovali vsi poslanci Koroševega  
kluba razen onih, ki so zadržani radi de-  
la v zakonodajnem odboru. Na zborova-  
nju bo dr. Korošec poročal o politični si-  
tuaciji. Dr. Hohnjec je omenil, da je med  
klerikalnimi masami veliko nezadovolje-  
nje. Med njimi se bore pristaši abstenen-  
ce in aktivne opozicije. Zborovanje v Ce-  
lju bo sklepalo, kdaj se sestanejo zaup-  
niki klerikalne stranke, ki bodo kot naj-  
višja instanca sklepali o nadaljni taktiki  
stranke, zlasti o vprašanju zapustitve  
narodne skupščine.

Od druge strani je zvedel Vaš poro-  
čevalec, da je dr. Korošec v stalnih stikih  
z radikalno stranko, katere mu boje po-  
nuja separaten sporazum, ako zapusti  
Radića in Spaho. Kot glavna vsebina te-  
ga sporazuma se navaja, da bi vlada v  
Sloveniji ne izvedla oblastnih organiza-  
cij ter bi klerikalni stranki prepustila  
Slovenijo v popolno politično eksploata-  
cijo. Le finance, vojska, pošta in žele-  
znica naj bi bile od tega izvete.

Ponovna pogajanja, ki so se v tej smeri  
vršila med radikali in klerikali do-  
sedaj še niso vodila do nobene odločitve.  
Klerikalcem ta separaten sporazum v

principu ugaja, a bojé se, da bi z njim  
tako ne obsedeli, kakor so z Markovim  
sporazumom v Zagrebu. Zato so začeli  
radikali poslednje dneve z vso vehemen-  
co pritiskati na odločitev, uporabljajoč  
pri tem najlažje grožnje.

Zlasti značilen v tem pogledu je oster  
članek današnje „Samouprave“, oficijel-  
nega glasila radikalne stranke. „Samou-  
prava“ piše o Radićevih pozivih na boj-  
kot „antihrvatskih elementov“ in mu od-  
govarja: Tako delovanje črno-žoltega  
mrčesa vodi Hrvate in Slovence do ostrih  
in krvavih spopadov z Srbi, in sicer na  
škodo njih samih. Toda to delovanje vo-  
di Hrvate in Slovence še do hujšega. Oni  
se vračajo v ponovno suženstvo tulcev.  
Ako med Hrvati in Slovenci ni nikogar,  
da nastopi proti demagogu kakor je Ra-  
dić in proti jezuitu kakor je Korošec, te-  
daj ni niti Hrvat, niti Slovenec več  
pomagati.

Današnja „Pravda“ napada na uvod-  
nem mestu vlado, da preko svojih listov  
identificira Hrvate in Slovence z Radi-  
ćem in Korošcem. Pravi, da je treba de-  
lati na to, da se Radić in Korošec od-  
dvojita od naroda, ne pa da se preti po-  
štenim Hrvatom in poštenim Slovencem.

Dijaki in Orli.

Beograd, 5. julija. p. Dr. Korošec je  
stavil ministru prosvete vprašanje, zakaj  
v Sloveniji ne dovolijo gimnazijcem, da bi  
bili člani orlovskih društev, dočim smejo  
pristopati k sokolskim društvom.

## Šesto poglavje pragmatike sprejeto

ZAČETEK DEBATE O SEDMEM POGLAVJU.

Beograd, 5. julija. p. Danes ob pol-  
17. se je nadaljevala razprava o uradni-  
škem zakonu. Sprejet je bil čl. 26. z iz-  
premembami, ki so jih predlagali dr.  
Kumanudi, dr. Popović in dr. Peleš. Na-  
to je zakonodajni odbor prešel na raz-  
pravo o VI. poglavju, ki govori o oceni  
uradnikov. Pri čl. 72. je posl. Gjorgjević  
(dem.) zahteval, da se besedi „na-  
stavnikov“ doda beseda „vseh šol“, ker  
bi se sicer stilizacija nanašala samo na  
višje grupe prve kategorije, dočim bi iz-  
gledalo, da se učitelji osnovnih šol  
imajo ponovno podvreči oceni. Ta do-  
datek je bil sprejet.

Pri čl. 73. je pokrenil Svetozar Pribi-  
čević politično vprašanje. V tem členu  
se predvidevajo oblastne kvalifikaci-  
jske komisije I. stopnje, katerih ocena  
je merodajna za uradnika, da postane  
definitiven. Do danes pa še nimamo ob-  
lasti. Kako torej naj stopi uradniški za-  
kon v veljavo? To je nov dokaz, kako  
vlada spoštuje zakone, ki so podpisani  
od kralja in javno proglašeni. Minister  
Trifković se je izognil direktnemu od-  
govoru na to vprašanje. Izjavil je, da  
se vlada sedaj briga predvsem za urad-  
niški zakon. Živahni ugovori opozicije.  
Posl. Pribičević je razkrinjal nato la-  
znjivo trditve vlade, da namerava zbolj-  
šati gnotno stanje uradništva. Ako bi  
vlada v resnici to nameravala, bi po-  
stavila potrebne kredite v proračunske  
dvanaesline. Končno je bil čl. 73. spre-  
jet, kakor je bil predložen z malimi sti-  
lističnimi izpremembami.

Pri čl. 74. so bile sprejete nekatere  
spremembe. Čl. 75. se po predlogu dr.  
Kumanudija sedaj glasi: „Komisija za  
ocenjevanje se osnuje 1. januarja vsa-  
kega leta“, torej ne, kakor je bilo  
prvotno predlagano „po potrebi“. Čl.  
76. do 87. so bili sprejeti deloma s  
spremembami.

Nato je zakonodajni odbor prešel na  
pretes VII. poglavja, ki govori o sploš-  
nih odredbah. Dr. Kumanudi ugovarja  
čl. 91., ki govori o čuvanju državnih  
tajnosti. Predlaga, naj se sprejme to-  
čno besedilo § 14. starega srbskega za-  
kona. Dalj časa se je bavil s čl. 95., ki  
govori o zlorabi državne oblasti in o  
zlorabljanju državnih nameštencev v

strankarske svrha. Pri čl. 97., ki govori  
o tem, da državni uradnik ne more biti  
član upravnih in nadzorstvenih odbor-  
rov gospodarskih združenj, je zahteval,  
naj se namesto označbe „privredna  
združenja“ postavi „udruženja, ki ima-  
jo za cilj trgovski dobiček“.

Poslanec Reisner je zahteval, naj se  
vrne sekciji čl. 112 v izpopolnitev. Ta  
člen govori o pravici brezplačnega  
zdravljenja uradnikov v državnih bolni-  
cih. Bolnim uradnikom se morajo pri-  
znati ista prava, kakor jih predvideva za  
častnike zakonski načrt o vojski. Posla-  
nec Gjorgjević je ugovarjal čl. 90 ki do-  
loča, da mora uradnik izvrševati naredbo  
svojih predstojnikov, četudi niso v za-  
konu utemeljene. Zahteval je, da se da  
uradnikom pravica, da takih odredb ne  
izvršijo, ako pa jih, naj se kaznuje oni,  
ki jih je izdal. Pri čl. 110 je zahteval,  
da šefi uradov dovoljujejo dopuste urad-  
nikom in da o tem ministra samo obve-  
ste. Mita Dimitrijević je pri čl. 88 1. toč-  
ka ki govori o prirepi, predlagal, naj se  
za besedo „kralju“ vstavi beseda „in  
domovini“.

Seja je bila zaključena ob 19.20. Pri-  
hodnja se vrši jutri.

PARLAMENTARNE POČITNICE.

Beograd, 5. julija. p. Vlada pravi, da  
bo uradniški zakon izglasan v parlamen-  
tu, ker je v radikalnem klubu močna  
opozicija zaradi plač za katere ni kritja.  
Parlament bo zboroval do 28. julija, na-  
to pa bodo seje odložene do 25. avgusta.

SKLICANJE RIMSKE ZBORNICE.

Rim, 5. julija. 1. Italijanski parlament  
je sklican k prihodnji seji za ponedeljek,  
9. t. m. ob 15. Začel bo takoj z razpra-  
vo o volilni reformi.

DOLGOVI BIVŠE AVSTRIJE.

Beograd, 4. julija. p. Generalni ravnatelj  
Narodne banke Novaković se je  
vrnil iz Innsbrucka, kjer se je na konfe-  
renci nasledstvenih držav bivše Avstro-  
Ogrske razpravljalo o razdelitvi dolgov  
bivše Avstrije. Na našo državo je odpa-  
del najmanjši del, ki znaša okoli 200 mi-  
lijonov zlatih kron. Novaković bo jutri  
o tem referiral ministrskemu svetu.

## Razmah komunizma v Bolgariji

VZNE MIRJENJE V SOFIJI. — NOVE ZAROTE.

Sofija, 5. julija. p. V Sofiji vlada ve-  
liko vznemirjenje zaradi komunističnega  
pokreta, ki bolj in bolj narašča. Po So-  
fiji se razširjajo razburilive vesti o ko-  
munističnem gibanju. Kakor znano so  
oblasti v Plevni razkrile zaroto komuni-  
stov in zemljoradnikov, usmerjeno proti  
obstoječemu režimu in proti vladi Can-  
kova. Po aretaciji bolgarskega komuni-  
stičnega voditelja Kolarova je bila uve-  
dena obširna preiskava o pripravah ko-  
munistov za sodelovanje z zemljoradniki  
Vlada g. Cankova je po svojih emisar-  
jih doznala, da nameravajo sovjeti z  
vsemi sredstvi podpirati protirevolucijo  
udruženih komunistov in zemljoradnikov  
ki naj bi se nato polastili vlade. Zarot-  
niki razpolagajo z velikimi množinami  
orožja in municije. Vlada g. Cankova na-  
merava podpirati pristase starega ru-  
skega režima. V Sofijo je bil pozvan bi-  
viši minister in poslanik Miljukov, ki iz-  
daja v Parizu srbofobski list „Posljed-  
nja Novosti“.

Sofija, 5. julija. r. V Plevni so konfi-  
scirale oblasti tudi važne listine. Našlo  
se je pismo boljševiškega komisarja Zi-  
novjeva, ki daje duška nezadovoljnosti  
da v Bolgariji še ni izvršena revolucija.  
Predbaciva zarotnikom, da so neodločni  
in neaktivni in jih poziva naj gredo „na  
delo“.

Sofija, 5. julija. r. Odkrita je zarota  
proti življenju min. predsednika Can-  
kova.

Teror nove vlade.

Beograd, 5. julija. r. Iz Sofije poro-  
čajo: Zemljoradniški narodni poslanec in  
eden izmed šefov oranžne garde Zamie-  
nov, je bil ubit v okolici Sofije. Po pre-  
vratu se je skrival po vaseh, toda poli-  
cija ga je našla in kakor se uradno po-  
roča je bil ubit pri poskušnem begu. Na  
potovanju iz Beograda v Sofijo je bila  
poleg ge. Stambolijske aretirana tudi ga.  
Ljudskanov, mati bivšega bolgarskega  
poslanika v Beogradu.

## Poljska še ne stopi v Malo antanto

NA SEŠTANKU V SINAJI BO ZASTOPANA LE NESLUŽBENO. —  
NJEN VSTOP JE ODVISEN OD SPORAZUMA S ČESKO.

Praga, 5. julija. j. Konference Male  
antante dne 24. julija v Sinaji se bodo  
udeležili ministrski predstavniki in zu-  
nanji ministri treh držav Male antante.  
Poljska oficijelno ne bo zastopana.  
Vest, da bo Poljsko zastopal bukar-  
ški poslanik, ni točna. Po nadaljnjih  
informacijah ne znači sinajski sestan-  
ek kakke svečane konference Male an-  
tante, temveč bo služil edino za to, da  
se vodilni državniki posvetojujejo o  
vesti aktualnih vprašanj. Temu na-

sproti zatrjuje najnovejša beograjska  
vest „Curler Porannija“, da bo v Sina-  
ji svečano proglašeno vstop Poljske v  
Malo antanto. Dr. Beneša, ki odpotuje  
jutri v Pariz, pričakujejo za 16. t. m.  
zopet v Pragi.

Varšava, 5. julija. s. Po informacijah  
„Českega Slova“, menijo varšavski li-  
sti, da je vstop Poljske v Malo antan-  
to odvisen od ugodne rešitve spornih  
vprašanj med Poljsko in Češkoslova-  
ško.

## Ustavitev delovanja Orjune?

„Hanao“ prepovedan.

Beograd, 5. julija. r. Ministrski svet  
je na svoji včerajšnji seji razpravljaj  
tudi o delovanju nacionalističnih organi-  
zacij. Sklenjena je izvedba najstrožje  
kontrole pri nošenju orožja. Kdor bo za-  
sačen brez pravilnega orožnega lista,  
proti temu se bo postopalo po zakonu o  
zaščiti države.

Radi vzdrževanja reda v državi je  
vlada sklenila prepovedati delovanje  
nacionalističnih organizacij in njih  
shode ter obhode.

Zagrebaški veliki župan je dobil nalog,  
da takoj razpusti radićevsko-blokaške  
organizacije „Hanao“ na celim terito-  
riju Hrvatske.

Ministrski svet

Beograd, 5. julija. p. Danes popoldne  
od 17. do 19. ure se je vršila seja mi-  
nistrskega sveta. Na seji bi se imela izvr-  
šiti razdelitev reparacijskega kontingen-  
ta na posamezna ministrstva. Štvar pa je  
bila odložena na jutri, ker niso bili pri-  
sotni vsi ministri. Nato je minister prav-  
de poročal o zakonskem načrtu, glede  
izvršitve zapornih kazni, ki se ima iz-  
enačiti za vse kaznilnice v državi. Vlada  
je pooblastila ministra pravde, da ta za-  
konski načrt izroči parlamentu. Končno  
je vlada odobrila definitivno besedilo  
zakonskega načrta o škodi, povzročni  
po toči. Zakonski načrt predvideva kre-  
dit v znesku 50 milijonov Din. Pomoč  
se bo dajala v gotovini in v naturi.

## Obnova diplomatskih stikov z Bolgarijo

Sofija, 5. julija. s. Diplomatski za-  
stopniki Češkoslovaške, Jugoslavije, Ru-  
manije in Grške so danes v Sofiji izro-  
čili bolgarski vladi enako se glaseče note  
po katerih se obnavljajo diplomatski od-  
nošaji med njihovimi vladami in Bolga-  
rijo.

Anglija in Bolgarija.

London, 5. julija. j. „Reuter“ javlja  
k prošnji bolgarske vlade za obnovitev  
diplomatskih stikov z Anglijo, da zahte-  
va Anglija kot pogoj striktno izjavo bol-  
garske vlade, da je odložena izpolniti v  
polni meri vse mednarodne obveznosti  
Bolgarije.

OLIMPIJADA V GOETEBORGU.

Göteborg, 5. julija. j. Pričetek plaval-  
nih tekem je dal lepe rezultate. Pri pla-  
vanju na 500 m v prostem stilu je Arme-  
berg (Šved) daleko prekašal svoje tek-  
mece in zmagal progo v 6:05, dočim mu  
je sledil drugi Vierhälter v 7:09 in El-  
ckert kot tretji 7:12. Pri šolskem plava-

nju v prostem stilu na 100 m je rabil  
Arneberg 1:53, Heinrich 1:56 in Tirnov  
ski (Madžar) že 1:72. V predteku na 200  
m je zmagal Bacher s 3:25.5 in Rose-  
nach 3:12.3.

Nemški kaos

Dunaj, 5. julija. z. Iz Nemčije prih-  
jajo vedno bolj alarmantne vesti, ki  
govore o tem, da preti Nemčiji v naj-  
krajšem času državni prevrat. Te ve-  
sti so bile iz Budimpešte lansirane že  
v pozitivni obliki, javljalo se je celo,  
da je ubit predsednik Ebert. Tozadev-  
ne govorice so se izkazale za izmišlje-  
ne, vendar prihajajo iz vseh krajev  
Bavarske, Württemberške in z juga  
vesti, da se pričakuje zdaj zdaj vzpo-  
stavev kraljevine. Za kralja bi imel  
biti proglašen bavarski princ Ruprecht,  
ki je med prebivalstvom zelo priljubl-  
jen. Nasprotno se poroča iz Berlina,  
da tamka socialistični krogi, ki so  
najjačja in edina podpora republikan-  
ske ustave, z nemirno gledajo v bo-  
dočnost in pripravljajo oborožen od-  
por za slučaj, da pride do proglašenja  
monarhije. Z ozirom na splošni gospo-  
darski kaos obstoji strah, da bi mogla  
postati Nemčija v najkrajšem času po-  
zorilšče državljanske vojne in trajnih  
notranjih nepravil, ki bi ogrozile tudi  
mir ostale Evrope.

Inozemske borze

5. julija.

CURIE. Berlin 0.0030, Newyork  
577.50, London 26.29, Pariz 33.90, Milan  
24, Praga 17.40, Budimpešta 0.065, Buka-  
rešta 2.85, Beograd 6.15, Dunaj 0.008175.  
TRST. Beograd 24.30—24.50, Pariz  
136.50—137.25, London 105.40—105.65,  
Newyork 23—23.15, Curih 400—404,  
Berlin 0.0125—0.014, Praga 70.40—71,  
Dunaj 0.031—0.033, dinarji 24.30—24.50,  
dolarji 22.95—23.05, carinski franki (20)  
86—86.75.  
DUNAJ. Beograd 746—750, Berlin  
0.325—0.365, Budimpešta 7.75—7.85, Bu-  
karešta 351—353, London 321.600 do  
322.600, Milan 3036—3044, Newyork  
70935—71185, Pariz 4124—4136, Praga  
2130—2140, Sofija 718—722, Varšava  
0.67—0.71, Curih 12235—12285. Valute:  
dolarji 70560—70960, lire 3002.50 do  
3017.50, dinarji 737—743.  
PRAGA. Beograd 35.55, Dunaj 4.50,  
Berlin 1.59, Rim 141.25, Newyork 33.15.  
BERLIN. Beograd 1795.50, Dunaj  
237.40, Budimpešta 19.70, Milan 7182,  
Praga 5087, Pariz 9825, Newyork  
165.185.  
NEWYORK. Beograd 106, London  
455.25, Pariz 587, Berlin 0.0525, Milan  
432, Curih 17.40, Praga 300, Dunaj  
0.14125, Budimpešta 1.16

## Kongres meščanskega učiteljstva

Včeraj dopoldne se je vršila v risalnici ljubljanske realne glavna skupščina Savre meščanskošolskih učiteljev Jugoslavije. Skupščina je otvoril predsednik Savre g. Josip Kovačević (Zagreb), ki je po kratkem pozdravu navzdol članov in zastopnikov oblasti povzdiral, da se nahaja meščansko šolstvo pri nas v težki krizi, ker manjka med prebivalstvom, a žal tudi med merodajnimi javnimi činitelji pravo umevanje zanj. Tako smo v nevarnosti, da propade pri nas ono šolstvo, ki je dalo Čehom, Nemcem in Francozom tako krepki stebel v izobraženem kmečkem, trgovskem in obrtnem stanu. To se pri nas ne sme zgoditi, zato moramo združiti vse moči v delu za uveljavljanje te kategorije šol.

Skupščina se je udeležila med drugimi člani šol. nadzornik dr. Bežjak, dr. Poljanec, Gabršček, magistratni ravnatelj dr. Zarnik in nar. pos. Ojgorgjevič, ki je sam član organizacije.

Po pozdravu zastopnika pokrajinske uprave dr. Bežjaka je prečital predsednik došle brzojavne in pisne pozdrave, med njimi načelnika dr. Bosanca iz Zagreba in meščanskošolskega referenta v prosvetnem ministrstvu g. Svirčevića.

Tajništvo poroča, ki ga je podal vsled tajnikove odsotnosti predsednik Kovačević, omenja anketo, ki je v ministertvu prosvete izdelala zakonski načrt za meščanske šole, in navaja nato, da se je meščansko šolstvo najlepše razvilo v Sloveniji in v Vojvodini, nato v Dalmaciji in na Hrvaškem, dočim ga Srbija še sploh ne pozna in ga v Bosni nadomešča trgovsko šolstvo. Da se razširi misel za meščansko šolo, se je ustanovil list «Gradjanska škola», čigar prva številka je pred kratkim izšla.

Skupščina je nato prešla na glavno točko dnevnega reda: razpravo o enotnem ustroju meščanskih šol v celni kraljevini. Podanih je bilo več referatov, ki so se vsi odlikovali po globoki stvarnosti in vsi temeljili na podstavki, da naj meščanska šola vzgaja učence v prvi vrsti za vstop v praktično pridobitno življenje, v katerem naj tvorijo izobražen in narodnozaveden srednji sloj. Referirali so ravnatelj Brnjar o pouku jezika, zemljepisa in zgodovine; ravnatelj Humec o pouku vseh vrst risanja na deskah, strok. učit. Jela Levstikova o istem predmetu na dekliških mešč. šolah; strok. učit. Jos. Hergouth o prirodoznanosti, higijeni, računstvu, knjigovodstvu in korespondenči; strok. učit. Frida Špecler o glasbi in dr. Franjo Mandić o enotni izobrazbi meščanskošolskega učiteljstva. Referat dr. Pivka o telovadbi je vsled odsotnosti referenta prečital ravnatelj Humec.

Vsi ti referati so bili prikriti za industrijsko kategorijo meščanskih šol. Na prihodnji skupščini bodo podani referati o učenem načrtu na šolah s pretežno kmetijskim značajem.

Po referatu so bile soglasno sprejete resolucije, ki fiksirajo nazore in zahteve meščanskošolskega učiteljstva glede vseh vprašanj, tičočih se ali šol kot takih ali učiteljstva.

Soglasno in z odobravanjem je bila nato odobrena pozdravna brzojavka kralju in ministru prosvete. Prihodnja glavna skupščina se bo vršila leta 1924. v Novem Sadu.

Predsednik Kovačević se je v zaključnem govoru zahvalil referentom in vsem navzočim ter ob 14. zaključil skupščino. Zborovalci so stoji zapeli narodne himne in se nato razšli.

Dopoldne so si udeleženci kongresa ogledali Ljubljano, zbirke narodnega blaga v «Probudu», kjer je tolmačil prof. Grebenc, Meštrovičev razstav, Narodno galerijo itd. Zvečer je bil v «Zvezdi» banket, ki je potekel v prijetnem kolegialnem razpoloženju.

## Prevratne organizacije v Avstriji in na Madžarskem

z. Budimpešta, 4. julija.

Današnja seja parlamenta je potekla nad vse viharno. Drug za drugim so poslanci v svojih govorih odkrivali delovanje tajnih organizacij in vprašali so vlado, da li je sploh še sigurna državna oblast. Posl. Rassay je v senzacionalnih odkritjih podal sliko in delovanje tajnih organizacij v zvezi z afero bratov Kovač. Vprašal je ministrskega predsednika, kako smejo ljudje, ki so se organizirali v svrhu zločinov, uporabljati mestne telovadne dvorane, da se tamkaj dogovarjajo o svojih zločinskih načrtih. Brata Kovač sta bila šele na inicijativu nekoga poslanca aretirana. 8 podzemskih mahinacijami je uspelo njihovim prijateljem jih osvoboditi in šele energična zahteva ministrskega predsednika je povzročila, da sta bila zločinci ponovno spravljena pod ključ. Posl. Rassay je odkril tudi delovanje tajne organizacije «Krvna zveza dvojnega (madžarskega) križa». Iz zaplenjenih aktov te organizacije je razvidno, da so morali njeni člani položiti prisego, v kateri izjavljajo, da bodo preko vseh drugih priseg sledili njenim ukazom. Tudi policija je že inficirana od teh tajnih organizacij. Končno je izjavil, da ima v rokah dokaze, da postoji celo omrežje tajnih družb, med drugimi tudi družba

«Reda sv. Jurija».

Za njim je demokratski poslanec Fabjan podal interesantne podatke o tajnih organizacijah ter vprašal ministrskega predsednika, da li mu je znano, da razpolagajo morilske organizacije z lastnimi časopisi, ki jih urejujejo poslanci vladnih strank. Vode vseh tajnih organizacij so aktivni oficirji, uradniki in javni funkcionarji. Poslanec Fabjan je interpeliral ministrskega predsednika, kaj namerava storiti proti organizaciji, ki je pred kratkim na konferenci v hotelu Pannonia sklenila, da imajo biti poslanci Rassay, Vazsony, Ruppert, Drosdy in Stefan Rakovsky umorjeni. Tam je bilo s 27 proti 1 glasu sklenjeno, da se ima umoriti ministrski predsednik Bethlen.

Dokazinski material in sploh akti, ki se tičejo atentatorjev, se pri policiji sploh ne registrirajo in kar čez noč izginejo. Tako se je tudi zadeva bratov Kovač obravnavala kot zaupna. Oba Kovača sta pri policiji vse pripoznala, vendar se pa njihove izjave niso protokolirale.

Minister pravde dr. Nagy in minister notranjih zadev Rakovsky sta na vse te gorostasne dokaze odgovorila s frazami. Trdila sta, kako vlada stremi za tem, da vzdrži splošni red itd. Odgovora pa poslancem na njihova vprašanja in interpelacije ne moreta dati, ker je za to kompetenten ministrski predsednik.

Preiskava v zadevi atentata v kavarni «Club» dosedaj še ni prinesla novih odkritij. Izmed 17 dosedaj aretiranih oseb, ki so obtožene zarote v svrhu nasilnega državnega prevrata, je osumljenih umora 5 oseb, med njimi brata Kovač. Ti osumljeni so sklenili, da umore rumunskega kralja na dan njegovega kronanja. Nameravali so z aeroplanom priti do Gyulafehérvár in tamkaj vreči bombe na slavnostni sprejod, specijelno pa na kralja. Izvedba tega načrta je bila preprečena, ker si zarotniki niso mogli pravočasno preskrbeti aeroplan. Razen tega so aretiranci osumljeni tudi ponarejanja čeških bankovcev (klišeji so se našli pri njih) in pa ponarejanja dokumentov.

Dunaj, 5. julija. s. Po dosedanjih raziskovanjih je ugotovljeno, da je postal Karger žrtve tajne organizacije, ki ga je obsodila na smrt. Novosot je bil izrečen, da izvrši smrtno obsodbo nad njim.

Centrala tajne organizacije se je nahajala v stanovanju vdove gimnazijskega ravnatelja Macheke v soseski bivšega konvikta Piaristov. Organizacija je bila razdeljena na več terorističnih grup, imela pa za člane večinoma mlade ljudi. Organizacija je razpolagala z veliko zalogo orožja, municije in raznih strupov, in je bila brezdvomno v tesni zvezi z bavarskimi narodnimi socialisti. Dosedaj je aretiranih 23 oseb.

Novosot se zelo zmeđeno zagovarja. Pri drugem zaslišanju je vse svoje prvotne izjave prekladal in izjavil, da je izvršil umor iz lastne inicijative. Svojim tovarišem je izjavil, da bi bilo treba Kargerja kot izdajalca ubiti. Ker se ni nihče zanj potegoval, si je razlagal molk svojih drugov kot pritrdjevanje smrtni obsodbi in jo je tudi izvršil.

## Iz Primorja

ml. Trst, 5. julija.

Naše ljudstvo kar ne pride iz razburjenja. Vsa znamenja kažejo, da prihaja nov val fašistovskega terorja nad jugoslovanskim prebivalstvom v Juljski Krajini. Tako poroča današnji «Mali List», da je jugoslovansko ljudskošolsko učiteljstvo dobilo te dni uraden poziv od podpretektor (okr. glavarstva), naj vstopi v fašistovsko stranko. Pod naslovom «Ne moremo verjeti!», pristavlja «Mali List»:

«Stvar se nam zdi tako gorastna da je kar ne moremo verjeti. Kako bi bilo vendar mogoče, da bi držaona oblast nekoga silila, da naj vstopi v to ali ono stranko, pa naj je katerakoli. In pa še učitelja, ki mu njegov vzvišeni poklic naravnost narekuje nestrankarstvo. Učitelj vendar v šoli - drugače pa oblast nima z njim nič opraviti in mu tudi ne more nič komandirati, ker je vendar svoboden državljani! - ne sme biti nič drugega kot samo učitelj. Ne fašist, ne nacionalist, ne komunist, ne socialist, temveč edino le učitelj, ki naj otroke pa naj so otroci fašistov, nacionalistov, komunistov ali socialistov, učil, kakor določa učni red in jih vzgaja k ysemu lepemu in dobremu.»

Kakor smo že poročali, so se odpeljali slovenski otroci iz Juljske Krajine v Rim. Po Trstu se sedaj govori, da se je med potjo smrtno ponesrečila neka 12-letna deklica, ki je padla z vlaka med vožnjo in so jo potem mrtvo pripeljali v Firence. Oblasti in italijanski listi o tem molče, a govorice tudi ne demantirajo, čeprav jim mora biti znana. Samoumevno so zato stariši otroci, ki so se morali odpeljati na potovanje po Italiji, v velikih skrbih.

Tržaška mestna blagajna ima nesrečo, da je večkrat prazna kot pa polna. V zadnjih časih je bilo že nekaj čisto navadnega, da mestni uslužbenci prvega niso dobili cele plače, temveč samo polovico. Za družo polovico pa so morali ča-

kati par tednov. Sedaj se je posrečilo županu dobiti večje posojilo, s katerim si bo mestna blagajna nekoliko poprla rebra. Vsaj za nekaj časa bo zadostovalo 30 milijonov. Dvajset so jih dobili v Rimu, deset pa v Turinu. Kako jih bodo vračali, je seveda drugo vprašanje.

Z vlakom, ki kmalu popoldne prihaja iz Vidma v Trst, se je v sredo vozil denar, ki ga inkasirajo železniške postaje. V Trstu so ugotovili, da je na shrambi druga ključavnica. Ko so odprli, sta manj kaka dva zavoja s približno 170.000 L. Vse vlakovno osobe so zaprli.

Tržaški listi poročajo, da se namerava zgraditi železnica iz Cedadu v Trbiž z 9 km dolgim tunelom skozi Predil. Stroški za zgraditev te železnice so proračunani na 500 milijonov lir. Delo bo trajalo kakih 8 let. Baje vlada temu projektu ni preveč naklonjena, ker smatra, da so stroški preveliki. Votiranj je sicer že bilo 300 milijonov lir, a denar se je porabljal za povsem druge svrhe. Italijanski listi se pa za graditev železnice močno zavzemajo, češ, da bi se na ta način močno omejila nezaposlenost. To naziranje italijanskih listov je sicer pravilno, a gotovo je, da bi do dela prišli le italijanski delavci, dočim bi domačini zopet ostali na cedlu.

## Politične beležke

+ Naši nemškutarji in zagrebški židje. Pišejo nam: Poročilo ste, da je začel izhajati v Zagrebu nov nemški dnevnik pod imenom «Der Morgen», ki je glasilo bloka, financira ga pa nemški kapital. Po natančnih informacijah pa list ni samo nemški, temveč izrazito židovsko-nemško podjetje, ki mu načeljuje predsednik zagrebške židovske občine dr. Lavoslav Šik in izdajatelj «Jutranjega lista». Tudi odgovorni urednik je Žid Aldo Mandl. Omembe vredno je, da je novi list izrazito protislovenski in zato se naročajo nanj vsi nemškutarji po spodnještajerskih mestih, posebno v Mariboru, Celju, Ptulju. Naši nemški nacionalci se torej družijo z židji! Kaj bodo rekli na to njihovi bratje v Gradcu in v Avstriji sploh?

+ K uklinjenju ženske realne gimnazije v Ljubljani. Včeraj se je v tajništvu JDS vršilo posvetovanje raznih činiteljev, ki so posebno zainteresirani na vprašanju ženske realne gimnazije v Ljubljani. Nato je deputacija pod vodstvom predsednika JDS dr. Žerjave pri županu dr. Periču protestirala proti odločenemu uklinjenju I. razreda ženske realne gimnazije v Ljubljani in nameravani opustitvi celega tega zavoda. Stavila je županu konkretne predloge, na katere je obljubil odgovoriti po posvetovanju s svojim klubom.

+ 1300letnica osnutka slovenske države hočejo baje proslaviti klerikalci. Tako poročajo zagrebški blokaški listi. Baje bo o tem sklepal glavni odbor SLS, katerega seja se vrši v nedeljo v Celju. Ideja je za klerikalce originalna v času, ko tako krepko pomagajo razdirati živo našo državo.

+ Čičerinov protest jugoslovanski vladi. Ruski sovjetski komisar za zunanje zadeve Čičerin je poslal dr. Ninčiču protestno noto, v kateri naglašajo, da prodaja general Wrangel v Jugoslaviji inventar petrograjske Založne banke, katerega je svoj čas odpeljal s seboj. Čičerin trdi, da je ta inventar deloma državna, deloma privatna lastnina. Čičerin dolži našo vlado soodgovornosti češ, da naša vlada ni podzvela nikalnih protukrepov. Ob sklepu note poziva Čičerin dr. Ninčiča, da prepreči nadaljno prodajo ruske državne svojine.

## Po svetu

— Turško oboroževanje. Reuter javlja iz Carigrada, da so zavezniške oblasti v turški prestolici ugotovile izkrcavanje orožja in streljiva za otomansko vojsko. Na gorenjem Bosporu so Turki poslali v utrdbne nove čete. Radi teh akcij so zavezniški komisarji vložili posebno protestno noto, ki tolmači, da Turki s svojim sedanjim postopanjem direktno nasprotujejo določilom mudanske pogodbe.

— Kriza v angleški delavski stranki. Radi žaljivega nastopa štirih poslancev angleške Labour Party v dolnji zbornici je v stranki izbruhnila kriza, ki grozi dosedaj enotno fronto zastopnikov delavstva razklati na dvoje. Strankin načelnik Ramsey MacDonald se trudi, da vzpostavi staro disciplino, vendar se mu doslej še ni posrečilo.

## Sokolstvo

Sokolska župa v Celju naznanja bratskim društvom in Sokolstvu naklonjenemu občinstvu, da je dovolila železnica polovično vožnjo in poseben vlak za celjski okrožni izlet v Konjice, dne 8. julija. Od Poljčan v Konjice ter nazaj bo vozil poseben vlak.

Sokolsko društvo v Šiški priredi v nedeljo 8. t. m. svojo vsakoletno javno telovadbo na letnem telovadišču ob Gasilski cesti. Ker je naštudiranih nekaj novih točk bo telovadba zelo zanimiva. Začetek ob 3. uri popoldne. Sodeluje godba dravske divizijske oblasti pod vodstvom g. kapelnika dr. Čerina. Po javni telovadbi prosta zabava. V slučaju slabega vremena se vrši članaki sestank ob 3. uri pop. pri bratu Štepiću. Skupnija se vrši v petek 6. t. m. zvečer ob 7. na telovadišču. Zdravo! Odbor.

v. zmet spitske sokolske supe v Splitu. Dne 21. in 22. julija se bo vršil v Splitu velik zlet spitske sokolske župe. Starešinstvo sokolske župe v Splitu opozarja vsa bratska sokolska društva, da se prijave za sodelovanje na zletu sprejemajo le do 10. t. m. Val oni, ki se žele udeležiti zleta, se morajo prijaviti potom svojih društev odnosno žup z natančno navedbo imena in z naznanilom želijo li imeti skupno (brezplačno) nastanitev ali nastanitev v hotelih ali privatnih hišah in ali žele skupno prehrano ali prehrano v gostilnah. Društva naj tudi takoj zahtevajo od zletnega odbora potrebno število legitimacij za vozne olajšave na parobrodih in železnicah. (Dovoljen je 50 odstotni popust pri voznih cenah v vseh razredih.) Zletni odbor poedincem teh legitimacij ne bo izdajal. Zletni odbor je izdal tudi posebne zletne znake, ki jih je izdelala neka češkoslovaška firma po načrtu prof. Peruzzija. Vsak imejitelj zletnega znaka ima pravico do skupnega prenočišča, na popust v gostilnah in prost vstop na vse javne nastope, tekmovanja, zabave in pristop na sportne prireditve na morju. Cene za člane 15 Din, za nečlane 25 Din.

## Sport

Nogomet v Ljubljani. V nedeljo 8. t. m. se vrši na Igrišču S. K. Primorje prijateljska tekma med S. K. Primorje in S. K. Jadran ob 17. Ob 15. predtekma S. K. Primorje rez. : S. K. Slavija.

Floridsdorfer A. C. bo igral prihodnji teden dve tekmi v Ljubljani, in sicer v soboto 14. t. m. proti Iliriji, v nedeljo 15. t. m. pa proti Primorju. Da se obe naši moštvi odpočijeta od zadnjih tekem, v nedeljo ne bosta igrali nobene tekme. Zato upamo, da bosta dobro uspo sobili za boj proti klubu, ki je dosedaj še v I. razredu dunajskega prvenstva.

## Šah

Ljubljanski šahovski klub. Danes, v petek odborova seja ob 20. v Narodni kavarni. Seja za vse odbornike obvezna. Tajnik.

## Objave

× Ljubljanskemu občinstvu! V dneih 5., 6. in 7. avgusta se vrši v Ljubljani kongres jugoslovanskega učiteljstva. Ljubljano poseti nad 3000 srbskega in hrvaškega učiteljstva iz vseh delov države. Ker nedostaja hotelskih prenočišč za toliko gostov, pripravljajni odbor najnu potrebuje tudi privatna prenočišča, da vsaj znanje goste nastani po privatnih stanovanjih. Apelliramo na vse one, ki bi bili voljni proti plačilu oddati prenočišče za te dni, da javijo to po dopisnici pripravljalnemu odboru. Apelliramo pa tudi na one p. n. obitelji, ki imajo sicer prostora prenočišča, a ne reflektirajo na plačilo, da izkažejo svojo gostoljubnost jugoslovanskemu učiteljstvu in sprejmejo po možnosti za prenočevanje kakoga učitelja ali učiteljice pod svojo gostoljubno streho. Osebneprijave se sprejemajo v pisarni «Udruženja jugoslov. učiteljstva» v Učiteljski tiskarni I. nadstropje, izven nedelj od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Pismene ali osebne prijave je oddati najkasneje do dne 15. julija.

× Poziv Ljubljancem! Dne 6. julija se je na poslopiju I. drž. gimnazije otvorilo «Svrtatište F. S.», kjer bodo prenočevali ferijalci. Na razpolago je 50 postelj; celotna uprava je pod stalnim nadzorstvom ki izključuje vsak nered. Služba je dnevna in nočna. Žalibog je meščanstvo pokazalo malo smisla za prizadevanje F. S. ker se pozivu za dobrotvotvorstvo sploh ni odzvalo. Uprava F. S. se boji, da bo dijaštvo iz države kljub njenemu trudu dobilo o Ljubljani in njeni gostoljubnosti neugoden vtis in zato ponovno poziva k dobrotvotvorstvu. Vsaki, ki bi bil pripravljen tekem počitnic vsaj dvakrat pogostiti z dnevno prehrano potujoče dijaške ferijalce, naj prilagasi svoj uslov in pogoje na naslov: Fer. Sav. I. drž. Vodnikova gimnazija, Ljubljana. Uprava «Svrtatišta F. S.» opozarja tem potom vse dežurne, da pravčasno nastopijo svojo službo. Vsi delegati za IV. kongres F. S. naj takoj javijo svoj naslov na naslov: Lapajne VI. I. drž. gimn. Potem dobe vozovnice za južno železnico.

× Selske podružnice Slov. planinskega društva letočni občni zbor se vrši v nedeljo dne 8. julija 1923 ob 4. uri popoldne v Seličih v prostorih Tavčarjeve gostilne. Na dnevnem redu je končno sklepanje o dograditvi Krekove koče na Ratlovci, za katero je že mnogo materiala pripravljeno. Vsi planinci, posebno pa brateke podružnice v Kranju in v Radovljici najpriproneje vabljene.

× Rezervni častniki bivših bosanskih polkov se naprokuje, da pošljejo svoje naslove kakor tudi naslove poznanih tovarišev najkasneje do 15. julija 1923 na: Janko Jarec, revident Mestne elektrarne, Ljubljana. Na zadnjem sestanku ljubljanskih tovarišev se je namreč sklenilo, ustanoviti klub bivših Bosancev v svrhu obnovitve in poglobljenja tovarištva in prijateljstva. Naslove nujno rabimo, da zamoremo pisмено obvestiti vse tovariše zaradi sestanka, ki se ima vršiti koncem julija oziroma začetkom avgusta 1923.

× Plesni večer Rita-Rita v mariborskem narodnem gledališču. V torek dne

10. julija priredi šefka plesalka Rita-Rita (Markita Pešta, hčerka nekdanjega mariborskega vojnega kapelnika J. O. Pešte) svoj plesni večer. Velenadarjena mlada plesalka je imela po mnogih odrih velike uspehe, o katerih pričajo številne zelo pohvalne kritike češkoslovaških listov. Kot pianist sodeluje kapelnik H. Frisch. Da bo obisk omogočen šim širšim slojem, so določene dramske cene.

× Za jugoslovansko Matice je nabral g. Milan Guštin v II. a razredu gremiljnih šole v Ljubljani znesek 114 Din. Iskrena hvala! Posnemajte!

× Za «Dejli dom» v Ljubljani so darovale učenke IV. razreda osnovne šole «Mladike» 80 Din preostanka zbirke za venec na krsto ljubljene součenke in prijateljice Jelke Breznikove.

× «Madame Sans-Genes». Kino «Matica» predvaja do nedelje dne 8. julija veliki historični film «Madame Sans-Genes» po motivih Sardouove vesele igre v 6 dejanjih; opozarjamo občinstvo na ta film.

× Našla se je v Ljubljani v sredo zvečer pod Trančo denarnica v manjši vsoti denarja. Izgubitelj naj se zgani v upravi «Jutra».

## Šolstvo

\* Letno poročilo I. mestne šolne deške osnovne šole v Ljubljani o šol. letu 1922-23 prinaša lepi sliki kralja Aleksandra in kraljice Marije ter dr. Iv. Tavčarja, njegove rojstne hiše in Viskoga. Poleg običajnega gradiva (učit. zbora, statistike, imenika učencev) prinaša spisa «Prva jugoslovanska kraljica» in «Dr. Ivan Tavčar» ter šolsko kroniko, vse iz peresa ravnatelja J. Dimnika. Na koncu sta dodejani dve anekdoti o bivanju kralja in kraljice v Sloveniji (v Boh. Bistrici in na Malem Ločniku). Na šoli je bilo koncem šol. leta 330 učencev, med katerimi je 456 sposobnih za višji razred.

\* Nekaj statistike z mariborske realke. V šolskem letu 1922-23 je bilo vpisanih 457 učencev in učenk, od teh v I. razredu 118. Ob sklepu šolskega leta jih je še ostalo 434, izmed teh 28 učenk in 3 zasebni učenci. Slovencev je bilo 333, t. j. 76,7 %, Hrvatov 19, Srba 2, Čehi 4, Poljak 1, Rus 1, Ukrajinec 1, Nemcev 64, t. j. 14,75 %. Po veroizpovedi je bilo: katolikov 422, je 97,2 %, 4 pravoslavni, 2 grška katolika, 6 protestantov. Uspešni pouk je zelo oviralo dejstvo, da je imel zavod 13 razredov, od teh so bili 4 nameščeni v učilnicah kabinetov in risalnic. Za učne sobe bi se lahko dale uporabiti 4 sobe ravnateljevega stanovanja, katero pa je po misti stanovanjske oblasti oddano že od 1. aprila nekemu podpolkovniku. Za I. razred je na novo sprejetih 79 učencev. Ako se vrne še tistih 15 učencev, ki morajo razred ponavljati, bo skupaj 94 učencev, torej dovolj za dva močna oddelka. Eventualni jesenski sprejemni izpiti bi dali še učencev za tretji oddelk, za katerega pa ne bo prostora, ako se pravočasno ne izprazni ravnateljstvo, to se pravi: podpolkovnikovo stanovanje.

× Na državni vinarški in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra 1923. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Kol kovane, lastnoročno pisane prošnje (kolik 13 Din) za sprejem je pošiljati ravnateljstvu drž. vinarke in sadjarske šole v Mariboru do dne 25. julija 1923; prošnje se morajo priložiti: 1.) krstni list, 2.) domovnica, 3.) odpustnica odnosno zadnje šolsko izpričevalo, 4.) izpričevalo o pravosti pri onih prošlelih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5.) izjava staršev, odnosno varuha, s katero se ti zavezujejo plaševati stroške šolanja, 6.) obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drugi štipendij iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa po vrnejo zavodu sprejete zneske podpor iz javnih sredstev; ravno tako, ako učenec samovoljno predašeno ostavi zavod; štipendist, ki ne poveljno napreduje, zgubi štipendijo. Za sprejem je potrebna starost najmanj dovršenih 16 let z dobrim uspehom dovršena najmanj ljudska šola. Oskrbovalna znanja do preklica mesečno 240 Din. Plačuje se v naprej v dveh obrokih. Sinovom ubožnih posestnikov se morejo dovoliti popolnoma ali do polovice prosta državna mesta. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno (od občinskega in davčnega urada) potrjenim ubožnim izpričevalom.

\* Porazen izid šolskega leta na realki v Idriji. Tržaška «Edinost» poroča, da so bili na realki v Idriji letos doseženi tako slabi učni uspehi, da se je temu naravnost čuditi. «Edinost» povdarja, da je slovensko dijaštvo dosegalo doslej prav čedne učne uspehe in da je naravnost neverjetno, da bi bili sedaj zbrani v Idriji sami lenuhi in tepci. Na idrijski realki je namreč letos dobilo okoli 60 dijakov ponavljalni izpit, od teh jih je dve tretjini iz treh višjih razredov, torej med dijaki, ki so že marsikak razred absolvirali z dobrim uspehom. V V. razredu je bilo 43 dijakov, a ponavljalni izpit je dobilo 20 dijakov, v VI. razredu je bilo 21 dijakov in 11 ponavljalnih izpiztov, v VII. razredu je bilo 13 dijakov, ponavljalni izpit jih ima 7. «Edinost» ugotavlja, da so to naravnost porazne številke, ki ne morejo odgovarjati moralnim pogojem.

## Domače vesti

\* Poljski profesorji v Sarajevu. Te dni je dospela v Sarajevo večja skupina poljskih profesorjev. Poljaki so na potovanju, da v poznajo lepote naše domovine. Sarajevski profesorji so jih gostoljubno sprejeli in jim dali razna pojasnila o stanju našega srednjostolstva. Poljaki odpotujejo iz Sarajeva v Srbijo, nakar se zopet vrnejo v svojo domovino.

\* Kongres jugoslovanskih srednješolcev. V Beogradu zboruje 5., 6. in 7. t. m. kongres Saveza jugoslovanskih srednješolskih organizacij. Na kongres je dospelo mnogo delegatov vseh naših srednjih šol.

\* Z ljubljanske univerze. Delegat finančnega ministra v Ljubljani, dr. Karol Ša v n i k, je imenovan za honorarnega profesorja na Juridicni fakulteti ljubljanske univerze. Predaval bo finančno-upravno pravo.

\* Smrti beograjskega univerzitetnega profesorja. Te dni je umrl v Beogradu redni profesor beograjske filozofske fakultete gosp. Jevta Stefanović.

\* Sarajevski trgovski akademiki v Zagrebu. Te dni so dospeli sluhatelji sarajevske trgovske akademije pod vodstvom svojih profesorjev v Zagreb. Dijaki so si ogledali mesto in razne kulturne institucije. Mesto samo je napravilo na dijakih mogočen vtis.

\* Za katoliške cerkev v Nišu je dovolilo ministrstvo za vere 10.000 dinarjev. Cerkev se začne graditi še letos in ker prihajajo veliki prispevki iz Hrvatske in Slovenije, bo to menda najlepša katoliška cerkev v Srbiji.

\* Papirnica v Vevčah je za šest dni ustavila obrat, baje radi pomanjkanja naročil. Medtem se v tvornici montirajo novi stroji. Čuje se, da bo tvornica čez polletje obratovala le po nekaj dni na teden.

\* Jutranja izdaja novosadske «Zastave» prične izhajati v Beogradu. Mestni odbor radikalne stranke v Novem Sadu je sklenil, da bo jutranja izdaja centralnega organa vojvodinskih radikalov «Zastava» izhajala v Beogradu, a večerna izdaja kot doslej v Novem Sadu. Beograjsko izdajo bo redigiral poslanec dr. Janko Šijačić.

\* Tujski promet v Dalmaciji je za ves let štrajka pomorje zelo zmanjšal. Ves tujski promet med južno in srednjo Dalmacijo gre sedaj preko Trsta s parobrodom «Lovrijenac», ki je last Dubrovačke plovnice. Službo na ladji opravljajo kadeti in nekateri mornarji, ki so se spoznameli z družbo. Razen tega parobroda vršijo službo tudi nekateri italijanske ladje.

\* Železniška proga Gradsko - Štip. Ž ozirom na veliko nujnost gradnje železniške proge Gradsko - Štip - Kočane - Carevo je sklenilo ministrstvo prometa na predlog ministrstva notranjih zadev, da se ne čaka na reparacijski material iz Nemčije, temveč se prične graditi takoj z materialom, ki je že na razpolago za druge proge, tako da bo proga od Gradskega do Kočane gotova najbrže še v teku tega leta. Ta proga je zelo potrebna iz stratežije ozirno radi bližine bolgarske meje.

\* Občinske volitve v Zadru. V Zadru so se prošli teden vršile občinske volitve, pri katerih so pod fašisti združene kandidatne liste zmagale na celi črti. Glasovanje se je udeležilo 60 odstotkov volilnih upravičencev.

\* Zopet bombe v Trstu. V sredo zvečer, ko je poslanec Buozi, ki je došel iz Rima, vodil v delavski zbornici pogajanja glede vzpostavitve dela v ladjedelnih, je skupina fašistov hotela vdreti v poslopje, kar pa so karabinjerji preprečili. Skupina je nato odšla v via Maiolica, kjer se nahaja uništevno in tiskarno «Lavoratore», ter tam vrgla petardo, ki pa ni napravila nobene škode. Vdri so nato v kavarno «Edera», kjer se abajajo republikanci ter pričeli streljati v zrak, kar je med gosti povzročilo precejšnjo paniko. V kavarni, ki so jo nato po naglu oblasti zaprli, je bila napravljena precejšnja škoda. Posl. Buozi je član socialistične reformistične stranke.

\* Čiščenje v neodrešenem Primorju. Italijanska vlada je umirila profesorje idrijske reke: Kendo, dr. Cermelj in dr. Pirjevec.

\* Promocija. Na strojnem oddelku brnske tehnike je položil diplomski izpit za strojnega inženjerja g. Albert Struna iz Ljubljane.

\* Jubilej zaslužnega železničarja. Redko slavje je praznoval v torek nadzornik drž. žel. g. Matija Vrišer. Letos je namreč preteklo petdeset let, odkar je vstopil v železniško službo. «Udruženje železniških činovnikov» je porabilo to priliko in je priredilo jubileju v kolodvorski restavraciji častni večer, ki se ga je udeležilo zelo mnogo njegovih tovarišev-železničarjev. Slavje je pozdravil brzojavno ravnatelj grebske direkcije inž. Babovič, tukajšne železniške oblasti pa sta zastopala gosp. ravnatelj Segar za Južno in šef inspektorata g. Negovetić za državno železnico. Razni govorniki so se spominjali plodnosnega delovanja slavjenca — vsem iz srca pa je govoril g. Zorec, ki je v krasnem govoru poudarjal poleg slavjenčeve marljivosti v službi tudi njegovo nesebično in požrtvovalno delovanje na narodnem polju in to tudi v dobi največjih preganjanj slovenskih železničarjev. Udruženje je izročilo ju-

bilantu časten dar. Vse železničarje pa je bolelo, da uprava drž. železnice za dolgotrajno, vzorno in pošteno službovanje jubilaru ni našla druge nagrade nego — gladko upokoje! — Splošno priljubljenemu g. nadzorniku želimo še dolgo dobo zadovoljnega počitka po dolgih desetletjih naporne in požrtvovalne železniške službe!

\* Srebrna poroka. Danes praznuje ob strani svoje soproge in hčerke srebrno poroko g. Leopold Seljak, tajnik okr. glavarstva v Kamniku. Jubilar je rodom Idričan in služi že 35 let državi ter je povsod kjer je služboval bil priljubljen kot uradnik in kot prijatelj. Ves čas je zvest narodni ideji in je tudi svojo rodino vzgojil v narodnem duhu. G. Seljak je bil svoj čas mornariški podčastnik in se je kot tak udeležil z bivšo avstrijsko mornarico mednarodne intervencije za časa boksarske vstaje na Kitajskem daljnem vzhodu. Jubilaru iskreno čestitamo!

\* Smrtna kosa. Rodbino Kuharjevo v Ljubljani je zadela težka nesreča: hčerka Stanka, gojenka tretjega razreda meščanske šole je umrla vled zastrupljenja krvi. Pokojnica je bila vrla Sokolica in sotrudnica Kola jugoslovanskih sester. Pogreb se vrši danes ob pol 18. uri iz mrtvašnice na pokopališče pri sv. Križu. — V Kranju je umrl, šele 25 let star, železniški asistent Albin Lengar. Pogreb bo danes popoldne ob 6. v Kranju. Blag jima spomin!

\* Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glasom uradnega zdravstvenega izkaza se je v Ljubljani v dobi od 24. do 30. junija rodilo 27 otrok, med temi 3 mrtvorojenčki, umrlo pa 9 moških in 10 žensk, skupaj torej 19 oseb in sicer: 3 osebe za jetiko, 4 za srčno hibo, 2 za rakom, 1 za pljučnico, 1 za dušilivim kašljem, 1 za možgansko kapjo, 7 oseb pa vled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Na nalezljivih boleznih so obolele 3 osebe: 1 na davici, 1 na škrlatici, 1 pa na dušilivem kašlju.

\* O poslovnih papirjih. Po novem pravilniku smatra pošta za poslovne papirje vse listine, ki so deloma tiskane deloma pisane ali risane z roko ali pisalnim strojem, ki nimajo značaja osebnega ali stvarnega dopisovanja. Poslovni papirji so torej od javnih uradov izdane listine, pravični spisi, tovarni, nakladni listi, računi, poslovne listine za varovalnice, prepisi ali izpiski iz spisov, rokopisi za knjige, časopise ali muzikalije, delavske ali poselske knjižice i. t. d. Pristojbina je za tuzemstvo za vsakih 50 gr 20 par, a najmanj 80 par, za inozemstvo za vsakih 50 gr 40 par, a najmanj 2 dinarja. Poslovni papirji ne smejo imeti označene vrednosti ter ne smejo presegati teže 2 kg in se morajo predati odprti na pošto.

\* Sokolski zlet v Konjicah. Narodno zavedno občinstvo se opozarja na zlet celjskega sokolskega okrožja v Konjicah, ki je zlasti za Konjičane velike važnosti. Prihodno nedeljo v Konjicah zbrano Sokolstvo naj konjiškimi Nemcem in nemčurjem, katerih ni baš malo in ki še vedno žive v trdni veri, da bodo kmalu zopet zagospodovali nad našim življenjem, pokaže, da je v našem narodu jaka narodna zavest ter da se njihove nakane ne bodo nikdar več uresničile. Zato 8. julija vsi v Konjice!

\* Poslanec Zebot kot cenilčni agent v Beogradu. Mariborski čevljar Klemen je po čudnih potih tako vzbujal neko brhko Beograščanko, da jo je hotel celo poročiti, čeprav je bila že omožena. Ker pa je bila končno tudi ona zadovoljna, se je pred par dnevi napotil Klemen v Beograd. Da bi težavno poroko lažje izpeljal, se je brihtni čevljarški mojster obrnil za pomoč na verne katoličane zastopajočega poslanca Zebota. Ker je Zebot takoj pokazal krščansko sočutje in nenavadno veliko razumevanje za Klemenove srčne bolečine, mu je ta potobil še svojo denarno stisko. Zebot je bil zopet velikodušen in Klemen se je trikrat pridružil, da bo izposojenih tri tisoč kron takoj vrnil ko se vrne v Maribor — še pred koncem medenih dni z obrestmi vred. Klemen se je vrnil kot drugi mož srečne Beograščanke, toda ne v Maribor, kjer so mu medtem sicer bomo premožnejše zarubili in prodali, ampak na deželo v Slovenske gorice. Šele čez par dni mu je sledil Zebot in prišel včeraj s par drugimi upniki na prazno pogorišče Klemenove domačije ter se tam sliho razburil nad črno nevalečnostjo vernega SLarja. Klerikalni poslanci vendar nekaj delajo v Beogradu.

\* Žrtve izseljeniških agentov. «Hrvatski Glasnik» v Chicagu poroča, da je na otok Kubo došlo iz Jugoslavije 50 izseljencev brez dovoljenja za naselitev. Izseljence so spravili tjakaj razni agenti, češ da se bodo od tam lahko utihotapili v Zedinjene države. Sedaj pa se ti naši ljudje nabajajo v obupnem položaju in ne morejo ne nazaj ne naprej. Sredstev nimajo nobenih, a delo se dobi le pod suženjskimi pogoji in ob strašni vročini, tako da vztrajajo v takih razmerah le zamorci.

\* Vidovdan. Izšla je skupaj druga in tretja številka glasila jugoslovanske narodne omladine «Vidovdan», s zanimivimi članki, ki naj bi jih štital vsak dijak. Prihodnja številka izide jeseni in bo potem tretji letnik «Vidovdana» izhajal redno mesečno vsakoga 15. Uredništvo in uprava se nahaja v Ljubljani, Tomanova ulica št. 3.

\* Unija, glasilo strokovne delavske organizacije «Unije» izhaja redno vsak petek. V poslednjih številkah je prinesla predavanja dr. Žerjave na prvi socialni anketi, ki se je vršila 10. maja t. l. o stališču delavstva v Jugoslaviji. List stane četrtletno 12 Din in ga priporočamo somišljenikom, ki se zanimajo za delavsko vprašanje.

\* Povodnji na barju v borovniški in preserski občini. Poročajo nam: Letos imamo deževno leto; jarki pa niso bili trebljeni že ves čas vojne, vsi so tako rekoč do vrha zamašeni, tako da kadar je kak naliv, je voda takoj na travniških in njivah. Pri Močvirskem odboru se premalo dela, a glavni vzrok je baje, ker ni denarja. Tako se trebljenje odlašalo od leta do leta na škodo nam kmetom. Zadržanje dni je preplavila Borovniška vse travnike in njive; travo, katera je bila pokošena, je čisto odneslo, drugo, katera še stoji, poblatilo in nanesla vse mogoče predmete kakor veje, iveri itd. Kar je bila na njivah, je pa skoraj popolnoma uničeno vled preplavljenja, kakor krompir, fižol in drugo. Do sedaj, ko smo imeli že več let sušo, je še šlo, sedaj pa, ko se kažejo mokra leta, bi morali merodajni faktorji vendar skrbeti, da se glavna struga Borovniške iztebe in razširi obenem pa tudi drugi njeni dotoki. Močvirski odbor bi moral skrbeti, da se denar na kak način dobi ali od pokrajinske uprave ali pa od države, oziroma naj si namjame posojilo za ta res nujna dela. Kje naj dobimo drugače živje in krmo. Letos ne bomo imeli ne za ljudi, ne za živino, ker za ljudi se ne bo nič pridelalo, živinsko krmo pa je vso zablatala povodenj. Tako gledamo s strahom v bodočnost. Res skrajna slika je, da se oblasti že enkrat vzdramijo in pomagajo kmetu, da ne propade. Denar je za vsako drugo reč, samo za gospodarstvo, ki je nujno potrebno, pa ni pare. Regulacija Ljubljanske gre pravo poljevo pot. A koliko bomo pri tem mi kmetje imeli škode, je drugo vprašanje. Prosim zato nujno, da se merodajne oblasti zavzamejo za to, da nam ne bo voda ves naš pridelek uničevala. — Pri zadeti kmetje.

\* Redko starost je doživel Zlatko Dodir, delavec, ki je te dni umrl v starosti 102 let v Beogradu.

\* Revez v čakalnici mariborskega kolodvora. Prijatelj lista nam pošilja kričečo sliko socialne brezbrčnosti klerikalno socialističnega gospodarstva v mariborskem mestu: Ko sem prišel v sredo zvečer krog 21. ure na mariborski kolodvor, sem opazil v čakalnici tretjega razreda poleg spečih poljskih potnikov na trdi klopi tudi obvezanega spečega moža brez nog, najbrž invalida. Poleg njega ni bilo nikogar in bilo se je vsak čas bati, da bo revez padel čez rob klopi na trda tla. Čez nekaj časa se je začel zanj zanimati službojoči stražnik, kateremu je portir povedal, da so moža prineli pred pol ure z rešilne postaje uslužbenec rešilne postaje, češ da se bo mož brez nog ob polnoči peljal naprej in so ga zato že sedaj prinesli, da ne bodo ob polnoči še posebej vstajali zanj in ga nosili na vlak. Kam pa bi se naj mož peljal, kdo ga bo spravil v vlak in potem spremil, kdo bo plačal vozni listek, tega portir ni vedel in tudi nihče drug na kolodvoru ne. Kaj so ukrenili z možem potem, ne vem, ker sem se čez pol ure tudi odpeljal. Postopanje rešilne postaje socialistične občine pa je že radi te krute brezsrčnosti najstrožje obsojati.

\* Hlapec v ženskih hlačah. V Lajteršperku pri Mariboru je bilo v torek ukradenko upokojenemu majorju Ipavcu razno perilo iz podstrešja, kjer se je sušilo. Ipavec je drugi dan poklical orožnika, ki je zaslišal predvsem domačega hlapca, če je morda slišal polnoči kak ropot v hiši. Hlapec ni nič slišal in se manj sumil koga. Toda takoj po zaslišanju je hitel v svojo sobo. To pa se je zdelo orožniku sumljivo in je stopil za njim ter res našel v hlapecu sobi več popolnoma novih dežnih plaščev sumljivega izvora. Perila pa ni bilo najti. Toda orožnik se sedaj ni dal več ukaniti. Hlapec je moral odpeti svojo obleko — in izpod umazane cunjaje so se zasvetile bele črpe finih ženskih hlač z monogramom Ipavčeve familije, pod srajco pa si je modernat dat oblekel še s finejšim ročnim delom okrašen žensko jopico. Čudnega babjeka, ki je že ponovno nosil tuje ženske obleke — baje iz potrebe — so preselili k sodišču, corpora delicti pa vrnil lastnici, ki jih je zopet izročila perici.

\* Odkod beseda «rovaš»? Iz Belokranjske se nam poroča: Na Dolenjskem in v Belikrajini so prejšnje čase manjši kmeti spravljali pridelano vino skupno v en velikanski sod. Da pa so vedeli, koliko je vsak svojega vina porabil, so privežali k sodu majhne, podolgaste deščice, na katerih je bila znamenovana količina vsakega posameznika. In ko je prišel dotičnik h ključarju po vino, se je vzela količina zopet znamenovala na deščici, na rovaš, kakor so imenovali te deščice. Danes teh rovašev nimajo več, ostala pa je še ta stara in lepa slovenska beseda.

\* Jajca so draga, meso je drago, zato uživajte «Pekatek», ki so enako redilne, kakor meso. So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

\* «Ito» pasta za sobe ohrani zobovje lepo in zdravo. Dobiva se povsod. Glavna zaloga: drogerija «Adria», Ljubljana, Selenburgova ulica.

## Gospodarsivo

### PROPADANJE MOČI DOMAČEGA KAPITALA.

V zagrebški «Jugoslav. Njivi» najdemo članek pod zgorajšnjim naslovom, iz peresa uglednega gospodarskega referenta «Riječi» dr. Moskovica. Njegova vsebina bi gotovo zanimala mnogega našega praktičnega večjega narodnega gospodarja. Glavne misli in navedbe tega pozornost vzbujajočega članka so sledeče:

Vsako ve, da smo v veliki denarni krizi. Vzrok je tudi sedanja tzv. «deflacijska» politika dr. Stojadinovića, toda so še drugi globlji vzroki. Vrednost dinarja po vojni konstantno pada, — (seveda krone še bolj!). — Ker smo silno potrebovali blaga vled vojnega opustošenja in zato morali kupovati. Pasivnost zunanje trgovine pa vedno prinese padanje denarja. Dalje je agrarna reforma silno slabo izvedena, kar zadržuje agrarno produkcijo, in carinski ukrepi so notranjo kupno moč dinarja čisto po nepotrebnem zmanjševali.

Vsled padca vrednosti denarja je prišel v krizo naš kapital, ki še nima široke baze, kakor n. pr. češki ali avstrijski. Radi kroničnega pomanjkanja gotovine neprestano raste obrestna mera. To je izval finančni minister. Toda pomanjkanje kapitala izvira tudi iz padanja vrednosti dinarja samega. To pomanjkanje zopet draži denar, s tem draži produkcijo, odjemlje naši industriji sposobnost konkurence. To pomanjkanje gotovine dalje onemogoča nacionalizacijo, da, celo tam, kjer je nacionalizacija že izvedena, prete podjetja iz tega razloga zopet preiti v tuje roke. To stanje je trajna opasnost za našo gospodarsko samostalnost.

Trajno padanje vrednosti našega kapitala se najbolje opaža iz bilanc naših bank. Pri primerjanju bilanc zagrebških bank, ki delajo s 35 odst. celokupnega jugoslovanskega kapitala, je primerjava nekdanje in sedanje moči kapitala, na dolžne preračunana, pokazala, da je moč zagrebškega kapitala danes manjša, kakor 1914, ko je bil Zagreb še majhno mesto, finančno povsem odvisno od Pešte in Dunaja. Lastni kapital bank je od 1912 na 23 porastel za 3322 odst., preračunan na stabilno dolarsko valuto pa je padel od 8 na 5 milijonov dolarjev. Tudi rezerve so padle absolutno, zato se sme računati, da je vrednost celokupnega kapitala v zadnjih 10 letih padla baš za polovico. Slično je z vložki. V številkah so porastli za 3000 odst., po vrednosti padli za 50 odst. Kreditni posel bank je porastel z dolžniki za nad 17.000 odst., dolžniki za 11.700 odst., toda od l. 1922 se že zopet opaža nazadovanje. Razmerje med lastnim in vloženim kapitalom zavodov je povprečno 1 : 6. Nazaduje tudi menični posel, in vrednost meničnega portfelja je samo 35 odst. onega iz leta 1912. Tudi dividenda l. 1922 je manjša ko l. 1912. Vsa 100 K delniške glavnice je plačalo dividende l. 1912 poldrugi dolar, l. 1922 pa samo 0.04 dolarja.

To stanje kaže latentno krizo gospodarstva. Banke ne morejo dobiti dovolj denarnih sredstev, da bi vzdrževale industrijo, katero so deloma industrializirale, deloma ustvarile. Naša industrijska podjetja se že obračajo za finansiranje v inozemstvo, tuji sindikati prihajajo in si ustvarjajo ter vežejo naša podjetja na tuje interese. Nacionalna industrija avtomatsko zapada v odvisnost inozemstva.

Edini lek proti takšnemu pojavu je — jačanje dinarja. Povečalo bi njegov intervalni kurz, pojačalo moč kapitala in zmanjšalo krizo gotovine. Potreba po kapitalu je pri nas silna, ker se tudi industrijsko razvijamo. Če bi pa hoteli, da bi vrednost našega zagrebškega kapitala danes znažala okrog 9 milijonov dolarjev, kakor l. 1912, bi moral dolar tako porasti, da bi dolar stal le še 40 Din, da dosežemo še le gospodarsko moč, ki smo jo imeli l. 1912. Ali je to finančnemu ministru znano? Ni mu znano.

### TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (5. t. m.) Pšenica: haška, nova ponudba 350; 76 — 77 kg, 2 — 3 odst., 4 vagoni 425 — 430, ista 77 — 78 kg, 2 — 3 odst., 1 vagon, 430. Ječmen: baški 65 — 66 kg, 1 vagon, 295. Koruza: haška, 10 vagonov, 280 — 285, ista okrogla povpraševanje 285, ista, 6 odst. defektna, 2 vagona 275; ista, julij, 10 vagonov 285.5. Fižol: beli baški povpraševanje 700. Mo-

### Vremensko poročilo

| Ljubljana, 5. julija 1923 |     | Ljubljana 306 m nad morjem |                    |           |             |
|---------------------------|-----|----------------------------|--------------------|-----------|-------------|
| Kraj opazovanja           | ob  | Zračni tlak                | Zračna temperatura | Veter     | Oblako 0—10 |
| Ljubljana                 | 7.  | 767.5                      | 19.7               | brezvetra | mogla       |
| Ljubljana                 | 14. | 765.2                      | 27.3               | sev. vzh. | več jasno   |
| Ljubljana                 | 21. | 766.1                      | 18.3               | brezvetra | —           |
| Zagreb                    | 7.  | 766.5                      | 20.0               | sev. vzh. | več obl.    |
| Beograd                   | 7.  | 764.7                      | 19.0               | brezvetra | —           |
| Dunaj                     | 7.  | 768.0                      | 16.0               | sev. vzh. | več jasno   |
| Praga                     | 7.  | 768.8                      | 18.0               | brezvetra | jasno       |
| Inozemst.                 | 7.  | 766.8                      | 13.0               | —         | —           |

V Ljubljani barometer nižji, temper. višja. Solnce vzhaja ob 4.13, zahaja ob 19.56

Ako želite kupiti

# stavbene parcele

sporočite Vaš naslov pod šifro «Parcele» na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana. Kongresni trg 8.

ka: «0» haška, ponudba 665; «2» ponudba 630; «5», 2 vagona, 570; «6», 2 vagona, 485 — 487.5, «7», 1 vagon, 406, «7 in pol», 4 vagoni, 382.5. Tendence nelpremenjena.

Dunajski živilski sejem (5. t. m.). Dogon živine 1237 komadov, med temi 223 jugoslovanskih. Notirajo v tisočih aK. vol 11 — 16, biki in krave 11 — 16, mršava živina 5 — 11 za kg žive teže.

== Novi naslov udruženja izvoznika: Udrženje izvoznika Jugoslavije, ki je imelo doslej svoje poslovne prostore v Knez Mihajlovi ulici 47, je premestilo svoje pisarno v palačo Es-komptne banke, Skopljanaka ulica 8.

== Godovi v Jugoslaviji. Celokupno zemljišče, ki je obračeno z godovi maza v naši državi 7 in pol milijonov ha. Na poudine pokrajine odpade: Bosna in Hercegovina 2.500.000 ha, Srbija 1.500.000 Hrvatska in Slavonija 1.500.000, južna Srbija 680.000 in Dalmacija 880.000 ha. V ostalih pokrajinah je površina godov mnogo manjša.

== Čebelarstva razstava v Sarajevu. Tekom meseca avgusta se bo vršila v Sarajevu velika razstava vseh čebelar-skih proizvodov naše države. Prireditel bo subvencionirala državna naredba loterije z 25.000 Din.

== Upostavitve parobrodne prometa med Beogradom in Budimpešto. Iz Beograda poročajo, da je madžarska parobrodna družba NM F. T. R. naprosila našo vlado, da stopi v pogajanja za upostavitve rednega parobrodnega potniškega in tovornega prometa med Budimpešto in Beogradom.

== V trgovinski register so se vpisale naslednje firme: M. Palouc, trgovina z lesom, Bled; Gabriel Oblak, proizvajanje in napeljevanje elektrike za razsvetljavo, Brod; Franc Pavovec, trgovina z mešanim blagom in vinom, Depala vas; Anton Videmšek, trgovina z vinom, Dob. Jožef Smole, trgovina z lesom, Dolenji Logatec; Beno Wortman, trgovina z mfkunfaktornim blagom, Dolnja Lendava; Josip Senica, trgovina z mešanim blagom, Domžale; Jernej Grad, trgovina z vinom, Dragomilje; Nicifor M. Pivljaković, carinsko posredništvo, Jesenice; Josip Sinkovec, trgovina z manufaktornim blagom, Kamnik; A. Trišan, izdelovanje cementnih izdelkov in lesna trgovina, Kranj; Albin Drnovšek, trgovina z gradbenim materialom in rudami na debele, Ljubljana; Franc Hočevar, trgovina z železom, jeklom in gradbenim materialom, Ljubljana; Ivan Kordić, izdelovanje in prodajanje kreme za čevlje itd., Ljubljana; Josip Stopar, trgovina z manufaktornim in galanterijskim blagom, Ljubljana; Ivan Šlebin, trgovina z apnom, Spod. nje Stranje; H. Rudigaj, trgovina z mešanim blagom, Veliki Mengeš. Izbrisali sta se nastopali firmi: Jakob Mažek, trgovina z lesom, Dolenji Logatec; Franc Setino, trgovina z mešanim blagom, Stari trg pri Ložu.

== Paroplovni kongres v Beogradu. Na iniciativo beograjskih privednih krogov se bo vršil mesec septembra v Beogradu kongres vseh onih gospodar-skih krogov, ki se bavijo z vprašanjem plovbe. Na kongresu se bo predvsem razpravljalo o ureditvi plovbe ob jadranski obali, o postajah in skladiščih in o zvezi obale z glavnim železniškim omrežjem. Kongresa se udeležijo zastopniki naše navične in tehnične.

### Domače borze

5. julija.

ZAGREB. Na efektivnem tržišču je bil promet zelo živahen, na deviznem je bila tendenca sprva čvrsta, a je kasneje je popustila, ker so bili iz Beograda javljeni nižji tečajji. Notirali so: Dunaj 0.1335—0.1345, Berlin 0.036—0.038, Italija izplačilo 412—415, London ček 430 do 431, Newyork ček 93.75—94.25, Pariz 55—56, Praga 285.288; dolar 92.25 do 93, avstrijske krone 0.134—0.135, napoleonidori 340—350, lire 405—407.

BEograd. Blaga dovolj, zanimanje zanj pa slabo, ker so bile ponudbe nad pariteto. Tendence čvrsta, vse devize so narastle. Notirale so: London 430 do 431, Pariz 552—560, Newyork 94—94.50, Milan 411—411.50, Praga 285.75—286.50, Dunaj 0.134—0.135; dolar 92.50—93.50.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorci «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

## Minko

«Prav tako! Človek ni nikoli dovolj ačen, pa če bi študiral vse življenje,» je pomodrovala Zalokarica, misleč pri tem na obisk svojega bratrance Krasnika, bogatega trgovca v mestu. — «Polda, hitro odpisaj papano, s katerim vlakom namerava priti, da ga pojde lahko moj mož čakati s kolesjem na postajo.»

«In pozdravlja vas vse skupaj, pa, posebno Vas, mamica...» je švigala gospodična Polda z očmi po pisnu naprej. «Meni pa naroča, naj se zabavam kolikor mogoče veliko v prosti naravi, naj hodim v gozd, naj se kopljem v potoku — da se povrnem potem kakor zagorela, krepka kmetica nazaj v mesto... In tamburico ter violino mi pošlje v kratkem, da se ne bom dolgočasila samo s klavirjem... Ah, kako dober je moj papamek!...»

Po končani preprosti predpoldnici se je napotila gospodična Polda v zgornje prostore, kjer so ji bili odbrali Zalokarjevi najlepšo sobo za čas njenega bivanja na deželi. Kakor zvest čuvaj je petero korakov za njo stopal Minko, tiho poživljavaje predse. Sredi svetlega hodnika je mladenka obstala, zavrtela ključ v ključavnici in odprla vrata svoje sobe. Tistikrat je Minko poskočil: plešoče se je zavrtel okrog gospodične in prav tako plešoče smuknil pred njo v sobo.

«Kaj si res ti, Minko?» se je čudila gospodična Polda. «Piškotovi bi rad —

ni res? ... Pa kdaj si se pritožoval za meno?»

«Se poživljaval sem spotoma... me niste nič slisali?»

«Glej ga ptiča... nisem mislila, da si ti!...»

Soba je bila elegantno opremljena, vsa garnitura bleščeča, brez najmanjšega praška. Dlačalo je po vijolicah in smarnicah, ki so se smehljale klanjale izmed bujnih šopkov rož v tankih japonskih vazah.

Gospodična Polda je spustila eno gardino, da se je prej žarka svetloba ublažila in je prepregla vonjivo sobo mehka, zelenozlata luč; potem je odprla klavir, sedla predenj na stol in udarila s prožnimi prsti po tipkah.

Tre glorni son čbe Nina al letto se ne sta...

je zapela s sanjavi, za to ljubko Pergolezovo jutranjico ravno prav mehko tresočim glasom, naslonjena s hrbtom na stolu, s izstignjenimi rokami, prste skakljajoče sem in tja po koščenih tipkah.

Pa že je razgrnila pred seboj nove note, in po sobi je sladko zadonel nekaj veselih melodij iz Mascagnijeve «Cavalleria rusticana».

Minko je ves čas tiho alonel za mizo, masteč se s podarjenimi piškoti in poslušajoč godbo, ogledoval zdaj množino skic in še nedokončanih slik in risb, ki so ležale vse na enem kupu med veliko paleto, čopiči različne velikosti in okroglimi tulci s oljnatimi barvami na mizi, zdaj zopet je prebrl naslove knjig, ki so se kupičile na drugem koncu mize in med katerimi je

bilo poleg debetega angleškega strovarja največ Kiplinga, Bellova «Jane Eyre» in mnogo še neprebranih spisov Darwina in Bölscheja; odprti je bil samo «Optimizem» alepe pisateljice Helene Keller.

Zvoči godbe so nagloma potihnili. Gospodična Polda se je dvignila s stola, popravi se s dlanmi lasa, zaprla klavir in stopila k mizi.

«Čakaš, da bi te naslikala, Minko?» je veselo pogledala dečka in brskala s prsti med čopiči.

Minko pa je alonel mirno kakor prej za mizo, vtikal piškot za piškotom v usta, in se za odgovor dotaknil samo stvari, ki se je zdela njemu najbolj važna in zanimiva:

«Oh, gospodična, Vaši piškoti so pa res dobri. Prav vsi zaslužijo odlično!»

«Pa nič!» je rekla gospodična Polda in se zasukala na peti. Razleknila je lakti in zasdehalo se ji je. — «Dre-mavica se me loteva... odpočiti si moram nekoliko...»

In vrgla se je vznak na široko otomano poleg klavirja, da se je ugreznilo pod njo in so zaškrpala peresa.

«Zdaj pa le pojdi, Minko, da bom lahko zadremala...» je namignila dečku. «Ali pa — voš kaj — na travnik pojdi in natrgaj mi najlepši rož, kar jih moreš dobiti! Nekaj vaz imam še praznih... tudi v teh mora biti cvetje. Pa na vodo nikar ne pozabi, da bova lahko zalivala...»

Minko je naredil zelo kisli obraz, ker se mu je bilo treba ločiti od tako lepe gospodične, vendar je takoj slušal in šel, oziraje se še med vrati proti

otomani...

Ko se je čez dobre pol ure povrnil, z velikim šopkom rdečih zvezdičastih ključnic, modrih spominčic, potonik, vijolic in maka ter s steklenico studenčnice, se je pretakalo v sobi tisočero opojnih barv razkošnega opoldanskega solnca. Minko je polahkoma in brez šuma zaprl za seboj vrata, stopil proti mizi, potem pa nagloma obstal, z zardelimi lici in bleščečimi očmi. Nad otomano je trepetaje visela mehka plast solnčne luči, roseč iz sebe biserne kaplje po vsem životu gospodične Poldine, ki je spala in mirno dihalo; ena roka ji je počivala na kipečih prsih, druga pa je visela z otomane navzdol, dotikaje se s prsti pisane perzijske preproge na tleh; med spanjem ji je bilo zdrknilo krilo do kolen in leva noga, tudi viseča z otomane, se je kopala v žametni luči gorečih žarkov; nad kolenom speti karminastordeči trak, ki je zavezaval nogavico, je porodno vabil k sebi žarek za žarkom preko sobe valujoče svetlobe. Tako zavita v ves sijaj, kar ga premore solnce, je gospodična Polda sladko spančkala in v sanjah so vzletavali okrog nje beli angelci, škropeč na njo iz zlatih vrhov zlat blagoslov...

«Zdaj ali pa nikoli!...» je šinilo Minku v glavo in vroče mu je postajalo. «Prav tiho se bom splazil k njej, da je ne zbudim... tako tiho, kakor maček... in poljubil jo bom... naravnost na ustne ali pa kam drugam, na vrat ali na prsi, kakor je poljubljaj Artur Heleno... Za slučaj pa, da bi se zbudila, ponesem s seboj šopek...»

Postavi je steslenico z vodo za mizo in takoj nastopil težavno proti otomani. Po prstih, s sklonjenim tilnikom, se je blizal predmetu svoja ga hrepenenja, z desnico veslajoč pred seboj po zraku, v pobešeni levici šopek z rožami; tako je tihotapl vedno bliže in bliže, že vnaprej veseleč se zmage; vendar mu je roka, v kateri je tiščal šopek, podrhtevala, in zaporedoma so mu padale iz nje rože na tla. Ozrl se je, in vidoč, kako se vleče za njim pisana sled cvetk, ga je obšlo nekaj strahu podobnega pred samim seboj.

«Še troje korakov, pa bo dobro...» je bodril sam sebe.

In vzpel se je še bolj na prste ter se trudil, da bi stopal še tise kakor doslej. Kakor tudi pa si je prizadeval, da bi si ohranil mirno kri, mu je iz levece včasih pa včasih le še padla na tla roža...

Korak pred otomano je obstal in položil prst na usta.

«Psi!... Še spi... in kako je lepa! Kam bi jo? Hm... samo na ustne jo bom... kakor drečnje, tako ji ima rdeče...»

Ze se je nagnil... Prepozno!... V tistem trenutku je odprla gospodična Polda oči in se čudoma zarila v dečka.

«Rože sem vam prinesel, gospodična...» je zajecel Minko, sileč se na smeh, ki naj bi zakril njegovo zadrego. In res sta ga rešila — smeh in šopek.

«Rože že? ... Saj res, pa šo kako lepe... Zdaj si pa že priden, Minko! (Dalje prihodnjič.)

# Mali oglasi

stanje z državnim davkom se izsest vrad do 20 besedi Din 5/-, vsaka nadaljnja beseda 60 par voš. — Plaše se vedno naprej (lahko tudi v znakah). Na vprašanja odgovarja uprava le, ako je vprašanje priložena zaenaka za odgovor ter manipulacijske prijateljice (1 Din).

## Službe

### PROVIZIJSKEGA ZASTOPNIKA

manufakturne stroke sprejem. Ponudbe pod «Zastopnik» na upr. «Jutra», Celje, 3091

### UČENEC

dobrih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, zdrav in krepak, od 14 do 15 let star, se sprejme v trgovini z mešanim blagom J. Vizo-višek, Zalec.

### ABSOLVENTINJA

dvorazredne trgovske šole išče mesta kontoristnje, blagajničarke ali pisarniške moči pri knjigovodstvu. Gre za mesec dni brezplačno, samo v Ljubljani. Ponudbe pod «Takojšen nastop 1000» na upr. «Jutra», 3211

### KURJAC

trezen, zanesljiv, vajen pri parnem stroju, išče službe v mestu ali na deželi. — Naslov pove upr. «Jutra».

## Kupim

VEČ ZRACNIH SESALK za točenje piva, rahljenih ali dobro ohranjenih, se kupi takoj. Ponudbe s cenno na naslov: Vinko Milnar, zaloga piva, Ziri nad Skofjo Loko, 3094

SUHE GOBE 2413 kupuje po najvišjih dnevnih cenah trdka SIRC-RANT, Kranj, 2413

## Prodaj

### TURSKÉ SREČKE

edini vrednostni papirji zlate veljave. Vrhutega zadene vsaka srečka zlat dobitok. Cena nizka. Pisma pod «Zlata vrednost» na upr. «Jutra», 3070

BARZOJ = RUSKI HRT triletna, importirana, čistokrvna, izredno krásna in krotka psica, se prodaja. H. Drvenik, Ljutomer, 3212

### MOŠKO KOLO

dobro ohranjeno, še predvojni material, znamke «Kinta», se po ugodni ceni prodaja. Naslov pove upr. «Jutra», 3214

### MOTORNO KOLO

prodajam po jako nizki ceni, ker rabim nujno denar. Eventualno tudi samo priklonni voz. Naslov pove upr. «Jutra», 3215

### INDIAN-MOTOR

7 do 9 konjskih sil, dobro ohranjen, se prodaja. Poizve se Poljanska cesta 69, mehanika delavnica, 3204

### PIANINO

skoro nov, priznana najboljša trdka, s kovinsko oklopnno konstrukcijo ter klavir, kratek, s kovinasto oklopnno konstrukcijo, sta po ugodni ceni naprodaj. Kje pove upr. «Jutra».

### NARODNA NOŠA

kompletna, za mlajšo gospodično, se ceno prodaja. Naslov v upr. «Jutra», 3209

### TEŽAK VOZ

(dira za 3000 kg), popolnoma nov, najsolidnejše izdelan, eventualno zamenjan za lažji voz. Naslov pri Aloma Company — anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg št. 3, 3223

### NEKAJ SKORO NOVE DAMSKE OBLEKE

svilen kostum in nekaj parov svilenih novih nogavic je naprodaj. Nunska ulica št. 19, II. nadstropje, 2. vrata desno, popoldne od 4. do 7. ure, 3224

## Nepremičnine

### V SAVINJSKI DOLINI

se prodaja v zelo prometnem kraju hiša z gostilno, gospodarskim poslojem, pet orolov zemlje s ali brez inventarja. Posedstvo je pripravno tudi za vsak drugi obrt, je v bližini rudokopa in oddaljeno le pol ure od železniške postaje. Ponudbe pod «Ugodnost 2808» na upr. «Jutra», 2808

### LEPA VILA

v dobrem stanju, s prostim stanovanjem in vrtom v Ljubljani se takoj kupi. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Vila», 3220

## Lokali

### SKLADIŠČE

prostorno, se odda v najem. Poizve se v Jenkovi ulici št. 20, 3205

### TRGOVSKI LOKAL

za trgovino z mešanim blagom, z inventarjem ali brez inventarja, se išče v najem. — Blagohotno ponudbe na upr. «Jutra» pod «Promet», 3210

## Stanovanja

### MEBLOVANO SOBO

s posebnim vzhodom in z električno razsvetljavo, v sredini mesta, iščeta dva gospoda s 1. avgustom za stalno. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Lepa soba», 3221

### KRASNO STANOVANJE

zelo svetlo in veliko, v novi zgradbi, pripravno za pisarniške prostore večjeja industrijskega podjetja, prekrbim za 1. avgust proti primerni nagradi. — Ponudbe na upr. «Jutra» pod «198», 3222

### SOBO

oddam za čas počitnic dvema ali enemu gospodu. Naslov v upr. «Jutra», 3218

### PRAZNO SOBO

ali lepo meblirano, s posebnim vzhodom, v bližini Dunajske ceste, tudi z vso oskrbo, iščem najpogostejše do 15. t. — Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Nagrada 150 Din», 3099

### SOBO

išče živilja, ki je ves dan odsotna, za 1. ali 15. avgust. Cenj. ponudbe na upr. «Jutra» pod «Soba 3086», 3087

### V NOVI HIŠI

se išče stanovanje, obstoječe iz vsaj treh sob, proti predplačilu najemnine, posojilu ali drugim ugodnim pogojem. Ponudbe pod «December» na upr. «Jutra», 3213

### NA STANOVANJE

in dobro hrano v sredini mesta se takoj sprejme gospod. Naslov pove upr. «Jutra», 3217

## Dopisovanje

### ZA SKUPNO SVIRANJE

išče prijeten gospod gospodično ali gospoda. Stopnja lahkonconertna, godalo poljubno. Pisma pod «Glasba» na upr. «Jutra», 3072

### RESNA ZENITNA PONUDBA

Mladenik, 28 let star, s premoženjem in boljši krojač, 35 let star, želim znanja v svrhu ženitve z gospodičnima ali vdovama z enim otrokom primerne starosti. Prednost imajo živilje. Le resne ponudbe s sliko je poslati na podružnico «Jutra», Celje, pod «Rado 28» in Branko 25», 3208

### RESNA ZENITNA PONUDBA

Mlad gospod, priključive zunanosti, mirne narave, s stotisoč kron premoženja, se želi seznaniti z ženo ženitve z gospodično ali vdovo brez otrok, ki pa ima posedstvo. — Ponudbe s sliko je poslati na upr. «Jutra» pod «Smer življenja 3040». Tajnost zadržana. 3216

## Razno

### DRUŽBENIKA

išče trgovsko podjetje, najraje kulturnega tehnička ali agronoma z najmanj 40.000 Din gotovine in aktivno udeležbo. — Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Kmetijski strokovnjak», 2968

### IŠČEM POSOJILO

30.000 Din proti vknjižbi na prvo mesto in dobrih obrestih. Ponudbe pod šifro «Zanesljivost» na upr. «Jutra», 3219

### IŠČEM DRUŽBENIKA

vsaj z malim kapitalom, za trgovino mehanega blaga ali za trgovino z lesom na deželo. Oženjen ali samec je postransko. Naslov pove upr. «Jutra», 3083

### IZPITE

3071 vsakojake, kakor sprejemne, ponavljalne, tudi iz več predmetov (tudi nemške), pripravi uspešno ter naredi vse potrebne korake izkušni šolnik. Pisma pod šifro «Izpit» na upr. «Jutra».

## Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsako množino Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

## Gradbeno podjetje

### Ing. Dukić i drug

Ljubljana

Bohorčeva ulica št. 24.

## Pisalni stroji itd.

Mehanična delavnica (popravljalnica)

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 6/1.

L. BARAGA.

## CEMENT opeka in premog

vsaka množina, po znižanih cenah na razpolago pri trdki 1055

H. Petrič, Ljubljana, Dunajska cesta 33, skladišče «Balkan», telefon interurban 365.

## Zavarovalnica v Ljubljani

sprejme 1204

## uradnika

in

## uradnico.

Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zavarovalnica».

## Pozor!

Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Pridem tudi na dom.

Martin Dramé 1200

Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje šte. 29.

## Kupi se hiša

na prometnem kraju v Ljubljani. Ponudbe pod «Trgovska hiša» na 1164

Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg šte. 3.

## Išče se

## stanovanje

v novi hiši proti dobremu plačilu Ponudbe z opisom in navedbo pogojev pod «Novi stan» na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Vse sorodnike, prijatelje in znance obveščamo, da je danes ob 1/11. uri dopolne preminul po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, naš sin, oz. brat, stric

**Albin**  
žel. asistent

v rožni mladosti 25 let. Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 6. t. m. ob 6. popoldan na tukajšnje pokopališče.

Kranj, dne 6. julija 1923.

Žalujoča rodbina Lengar-jeva.

**Klub-garnitura**

in dobro ohranjeno pisarniško pohištvo, pisalni stroji itd. se kupi. Ponudbe z navedbo cene pod «BUREAU» na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1168

**Razpis.**

Uprava Ljubljanskih velesojmov oddaja za III. Ljubljanski velesojm v najem

- 1.) restavracijo z vsemi prostori, 1201
- 2.) paviljon za vinotoč.

Obe zgradbi se oddasta prazni ter jih mora najemnik z vsem potrebnim sam opremiti. — Ponudbe naj se pošiljajo do 15. t. m. ravnatelstvu Ljubljanskega velesojma, katero je na razpolago z ustenimi informacijami.

V Ljubljani, dne 6. julija 1923. Uprava Ljubljanskih velesojmov.

**Kupijo se parcele**

v sredini ali na periferiji Ljubljane.

Ponudbe z navedbo kraja in cene je nasloviti pod «Parcele» na ALOMA COMPANY, anonc. reklam. d. z. o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3. 1202

**Hamburg-Amerika Linija**  
in  
**United American Lines Inc.**

**Filijalka**  
**Simon Rmetec, Ljubljana**  
Kolodvorska ulica šte. 20.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.

**Odhod iz Ljubljane vsaki teden.**

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo 102

**J. G. Drašković**  
ZAGREB „B“ Cesta pri državnem kolodvoru ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinska cesta 160. — Split: Ante Butić, Dikleijanova obala 13. — Grun: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijevič & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlovič, Trg Kralja Petra 4.

**Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik**